

GAZETA LWOWSKA

PRENUMERATA:

MIEJSCOWA miesięcznie: bez dostawy do domu 4-80 —
dostawą 5-30 — ZAMIEJSCOWA miesięcznie z prze-
syłką pocztową 5-30 — ZAGRANICĄ 7-00 Zł.
P. K. O. 141.690.

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ej PO-
POLUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

Cena numeru 20 gr.

Biura Redakcji i Administracji: ul. Karmelicka 2
Telefon Redakcji 21-18, Administracji 21-17
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 do 12
Listy należy frankować. — Reklamacie otwarte wolne od opłaty

Problem odszkodowań.

Obradująca w Paryżu od siedmiu tygodni konferencja ekspertów, powołana do rozwiązania problemu reparacji i długów niemieckich wchodzi obecnie w stadium rozstrzygające. Choć w tej chwili o ustalenie globalnej sumy niemieckich spłat i o oznaczenie liczby annuitetów. Od porozumienia w tych właśnie punktach zależy pomyślny albo niepomyślny wynik całej pracy.

Dyskusja, jaka się na ten temat rozwinęła, była niezmiernie ciężką i delikatnej natury. Wszak zapas mające decyzje dotyczą bezpośrednio żywotnych interesów dotyczących narodów a w dalszych swych skutkach mogą pociągnąć za sobą poważne konsekwencje nie tylko gospodarcze i finansowe ale i polityczne. Z chwilą bowiem, gdyby wysokość niemieckiego długu oznaczono w stosunku do bogactwa niemieckiego zbyt nisko, siłą rzeczy musiałyby się Niemcy, nie posiadające znaczniejszych długów wewnętrznych i zewnętrznych i nie dotknięte pozatem wojennem zniszczeniem, znaleźć za kilka lat w sytuacji nieporównywalnie korzystniejszej niż zwycięzcy, na których ciążyą długi amerykańskie i którzy ponieśli olbrzymie inwestycje na odbudowę wojną zniszczonych obszarów. Ślepy zaś tyłko lub uprzedzony mógłby wątpić o tym, że tego rodzaju uprzywilejowane stanowisko, nawiasem mówiąc zarazem niemoralne, nie wpłynęłoby w wysokim stopniu na całą wogóle politykę Niemiec.

Taktyka delegacji niemieckiej polegała na twierdzeniu, że Rzesza nabyła prawo do znacznej redukcji długu reparacyjnego a to tak na podstawie generalnych obietnic z września 1928 jak też tego powodu, że Niemcy zbyt są biednymi, by mogły wykonać plan Dawesa. Ta argumentacja jest z gruntu fałszywa. W Genewie bowiem obiecano Niemcom poddać gruntownemu zbadaniu kwestję opróżnienia Nadrenji i kwestję reparacji ale tylko z tego powodu bo rozumowano, iż przedwczesne opróżnienie bez uprzedniego załatwienia problemu reparacyjnego w sposób zadowalający wierzycieli, jest niemożliwe. Chcąc tedy poczynić Niemcom koncesje w kwestji ewakuacji musiano implicite traktować i kwestję drugą. Co się zaś tyczy argumentu drugiego, to pamiętać należy o tem, że Parker Gilbert, który w sprawie tej musi uchodzić za najkompetentniejszego, oświadczył swego czasu, że Niemcy są w pełni w stanie wykonać plan Dawesa.

Niemcom nie wolno w swych pretensjach posuwać się zbyt daleko, gdyż nierozsądnym byłoby ze strony wierzycieli, gdyby wskutek przesadnych na rzecz Niemiec koncesyj, załamali swą przyszłość finansową i gospodarczą. Wierzyciele muszą co najmniej tyle otrzymać, by mogli spłacić swe długi wobec Ameryki a te państwa, których ziemie uległy zniszczeniu — tu na pierwszym miejscu stoi Francja — także i to, co wyłożyły na odbudowę zniszczonych prowincji. Państwa wierzycielskie poczyniły znaczne ustępstwa ale na dalsze targi chyba już przystać nie mogą.

Sprawa jest właściwie całkiem pro-

Pogłoski o składzie nowego gabinetu. Minister Świtalski Premierem?

Warszawa, 10 kwietnia. (A. W.). Cała prasa dzisiejsza podaje, że zdecydowanym już zostało, iż ster nowego gabinetu nie spocznie w ręku Marszałka Piłsudskiego, któremu na to nie pozwala stan jego zdrowia. Szefem nowego Rządu będzie najprawdopodobniej Minister Świtalski.

Warszawa, 10 kwietnia. (A. W.). Dzisiejszy »Kurjer Poranny« podaje następującą wiadomość: Nie pozostaną w przyszłym gabinecie: pp. prof. Bartel, dr. Grodyński, dr. Jurkiewicz, Niezabytowski i Staniewicz. Z poprzedniego gabinetu, prócz Marszałka Piłsudskiego, który zachowa tekę spraw wojskowych, wejdą: pp. dr. Świtalski, gen. Składkowski, Miedziński, Kwiatkowski, Zaleski, Moraczewski i Kuehn. Tekę skarbu obejmie prawdopodobnie gen. Górecki, tekę pracy i opieki społecznej pułk. Prystor, reform rolnych poseł Przedpeński. Dziennik podaje, że w razie utrzymania się kandydatury gen. Góreckiego, na stanowisko Ministra Skarbu, utworzonoby w tym resorcie Radę Finansową.

Warszawa, 10 kwietnia. (A. W.). W kołach politycznych rozeszły się pogłoski, że prof. Bartel zamierza przed ustąpieniem z zajmowanego stanowiska dać publicznie wyraz swym poglądom na stosunki panujące w Sejmie.

Warszawa, 10. 4. (Tel.wł.) W sytuacji przesileniowej nie zaszły w ciągu dnia wczorajszego żadne zmiany. Koła miarodajne nie odbyły żadnych konferencji i rozmów. Sfery rządowe zajmowały się raportami placówek zagranicznych, które donosiły o pojawieniu się w Europie i w Ameryce informacji o rzekomym zamiarze ustąpienia P. Prezydenta Rzplitej. Miarodajne źródła zaprzeczyły jak najbardziej kategorycznie tym pogłoskom.

W związku z tem, tutejszy »Głos Prawdy« zamieszcza notatkę, iż całkowita harmonja, jaka panuje między P. Prezydentem Rzplitej a Marszałkiem Piłsudskim, jest faktem stwierdzonym i nieulegającym najmniejszej wątpliwości. Pogłoski, jakie się pojawiły zagranicą, traktować należy jako rozmyślną propagandę antypolską.

Akcja komunistów w Indjach. Zaniepokojenie w Londynie.

Londyn, 9 kwietnia. (PAT). Zmach dynamitowy na salę obrad zgromadzenia ustawodawczego w New Delhi tłumaczą dzienniki angielskie agitacją Moskwy. Już od dłuższego szeregu miesięcy agenci moskiewscy odwiedzali Indje, by we wszystkich miastach wywołać niepokoje. Policja przedsięwzięła wszelkie środki ostrożności. Dokonano licznych aresztowań. Parlament w New Delhi w 10 minut po zamachu znów zebrał się na obrady, nie mógł jednak obradować z po-

wodu dymu i kurzu, wywołanego wybuchem bomby. Sądzą, że król angielski ogłosi stan wyjątkowy, wskutek czego sesja parlamentu będzie zamknięta.

Londyn, 10 kwietnia. (AW). Ostatnie wiadomości z Indyj wywołują w tutejszych kołach rządowych duże zaniepokojenie. Agitacja komunistyczna przybiera tam coraz większe rozmiary. Rząd sowiecki rzucił olbrzymie masy pieniędzy i rozwija w Indjach groźną agitację rewolucyjną.

Międzynarodowa konferencja kolejowa.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 10 kwietnia. Dziś rozpoczęły się w Warszawie, w gmachu Ministerstwa Komunikacji, obrady międzynarodowej konferencji kolejowej, która zajmie się uzupełnieniami i zmianami w taryfie kolejowej, regulującej bezpośrednią komunikację czesko-słowacko-polsko-sowiecką i austriacko-polsko-sowiecką. Konferencję otworzył o godz. 12 w południe dyr.

Departamentu handlowo - taryfowego Kołakowski, poczem przewodnictwo obrad objął przewodniczący delegacji kolei sowieckich, inż. Łagutin. W konferencji prócz przedstawicieli polskich, czesko-słowackich, sowieckich i austriackich, biorą udział dwaj przedstawiciele kolei niemieckich. Konferencja potrwa prawdopodobnie około 2 tygodnie.

stą i dla każdego zrozumiałą. Główni wierzyciele Niemiec zapewnili, że wezmą wzgląd na zdolność płatniczą Niemiec ale oczywiście jest, że muszą się zastrzec, by brano wzgląd także na ich interesy. Wierzyciele ci muszą bowiem zdawać sobie sprawę z tego, że ciążą na nich kolosalne długi wewnętrzne i zewnętrzne, co nie ma miejsca w Niemczech. Tak np. Francja musi 40 procent swego budżetu zużywać na swą wewnętrzną pożyczkę. Niemcy, którzy prawie że nie posiadają długu wewnętrznego zużyliby nie więcej jak 25 proc. swego budżetu na reparacje nawet w wypadku, gdyby plan Dawesa miał być wykonany bez żadnych redukcji.

Porozumienie jest możliwe i prawdopodobne. Gdyby nie doszło do skutku będzie się trzeba zadowolić na dłuższą metę wykonaniem planu Dawesa, co jednak przedłużyłoby okupację

Nadrenji. Jeżeli eksperci niemieccy zechcą działać roztropnie, zgodzą się na sprawiedliwy kompromis albowiem definitywne uregulowanie tej kwestji posiada zwłaszcza dla Niemiec ogromne znaczenie. Najbliższy czas okaże, czy konferencja ekspertów wystąpi z propozycją ostatecznego załatwienia sprawy, czy też będzie trzeba powrócić do status quo.

Nie wiemy w tej chwili, czy eksperci dojdą do ostatecznych wyników, ale możemy wierzyć w to, że jeżeli p. dr. Schacht i jego koledzy będą patrzeć na rzecz trzeźwo i rozsądnie, a zwłaszcza, jeżeli zdecydują się uznać, że tu chodzi nie tylko o samą zdolność płatniczą Niemiec ale i o taką samą zdolność wszystkich interesowanych państw, zadowalające rozwiązanie jest możliwe.

DOLARY DLA BANKU POLSKIEGO

Warszawa, 9 kwietnia. (AW). Agencja Wschodnia dowiaduje się, że w drodze z Ameryki do Polski znajduje się ładunek pół miliona efektywnych dolarów, które mają być przewiezione do Polski do dyspozycji Banku Polskiego z jego rezerw.

SAMOLOT POLSKIEJ KONSTRUKCJI.

Warszawa, 9 kwietnia. (PAT). Dziś na tutejszem lotnisku odbyła się uroczystość chrztu i lotu próbnego samolotu polskiego, wybudowanego w Bielskiej Podlaskiej przez warsztat lotniczy podlaskiej Wytwórni samolotów. Ceremonii chrztu dokonał p. Kuehnowa, małżonka Ministra Komunikacji i Wice-minister Spraw Wojsk. gen. Konarszewski. Samolot nosi nazwę »P. W. 20 Gniezno«, ma wygodną kabinę dla 8 podróżnych, łącznie więc z pilotem i obserwatorem mieści 10 osób. Samolot posiada wysokie zalety, łatwość kierowania, zwrotność, krótki start i oszczędnie zużywa paliwo. W ciągu około 2 minut samolot może się wzbić na wysokość około 4.000 m.

BISKUP KANADYJSKI W POLSCE.

Warszawa, 9 kwietnia. (AW). Przybył tu ks. Alfred Sinnot, arcybiskup z Winnipeg w Kanadzie w towarzystwie swego kapłana ks. O'Raily. Ks. arc. Sinnot, spędził jeden dzień na Jasnej Górze. Celem jego podróży jest złożenie wizyt i zapoznanie się z kulturą kraju, z którego pochodzi około 15.000 jego djecezan-Polaków. Ks. arc. Sinnota podejmował u siebie ks. kard. Kakowski. Po jednodniowym pobycie, ks. arc. Sinnot. wyjechał z Warszawy do Londynu.

HOJNY ZAPIS.

Radom, 9 kwietnia. (AW). Zmarły tu ś. p. Gabryel Krasiński zapisał oba swe majątki Janików i Klonowce, położone w pow. opoczyńskim, wartości półtora miliona złotych, na Polską Akademię Umiejętności.

ECHA ZBRODNI W BARANOWICZACH.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 10 kwietnia. Poselstwo sowieckie w ciągu dnia wczorajszego pomimo ostatniego terminu nie zajęło się sprawą pogrzebu Apanacewicza. Wobec tego wskutek zarządzenia Wojewody Bieczkowicza, Apanacewicza pochowano wczoraj o 7 rano w niepoświęconej części cmentarza prawosławnego, w miejscu przeznaczonym dla samobójców. Protokół pochowania podpisali świadkowie pogrzebu. Towarzystwo Apanacewicza, Katarzynę Wiener, wypuszczono za kaucją na wolność i odstawiono ją pod eskortą policyjną do granicy.

Stan zdrowia referenta Kucharkowskiego uległ znacznej poprawie.

OPERATOR Dr. Zygmunt Chrapek

ord. w chorobach chirurgicznych od 2-4
w Lecznicy chirurgiczno - ortoped.
dr. J. Aleksiewicza ul. Friedrichów 2.
Roentgen, Aparaty lecznicze, Sala operacyjna i pokoje dla chorych.

Listy z Paryża.

Wielkie i małe zagadnienia francuskiej polityki zagranicznej.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Paryż, w kwietniu 1929.

Nie można wcale dziwić się pewnej nieufności, z jaką tutejsza opinia publiczna odniosła się do śniadania Chamberlain-Mussolini, ściślej mówiąc, — do jego »menu« politycznego. Jest to pierwsze spotkanie od czasu ich pamiętnego tête-à-tête z dnia 30-go września w Livorno — i wtedy, zupełnie tak samo jak dziś, Agencja Stefani'ego doniosła oficjalnie, że »stwierdzono ku obopólnemu zadowoleniu przyjazny charakter stosunków włosko-angielskich oraz zgodność poglądów na najważniejsze zagadnienia polityki europejskiej«. A przecież bezpośrednio później zawarta została umowa w Tiranie, sankcjonująca — de facto, jeśli nie de nomine — protektorat Włoch nad Albanją. Nie należy zapominać, że traktat ten spowodował bardzo ostry konflikt dyplomatyczny pomiędzy Belgradem a Rzymem, konflikt, który tylko dzięki usilnym zabiegom Quai d'Orsay nie przeobraził się w starcie zbrojne. Podobno — tak twierdzą wtajemniczeni — Chamberlain, spotykając się w Livorno z Mussolini'm, odplacił Briand'owi za jego rozmowę ze Stresemannem w Thoiry...

W międzyczasie sytuacja międzynarodowa uległa wszakże poważnym zmianom. Niezwykle uroczyste obchodzona w Cannes rocznica narodzin Entente Cordiale francusko-angielskiej jest może drobnym lecz wysoce znamienym objawem, że... »on revient toujours à ses premières amours«.

Nie bacząc na rozbieżne stanowiska w kwestji ewakuacji Nadrenji, Londyn i Paryż zupełnie wyraźnie podkreślają ostatnimi czasy solidarność polityczną na terenie Europy. I właśnie to coraz częstsze manifestowanie żywotności Entente Cordiale zdecydowało prawdopodobnie o podróży Mussolini'ego do Florencji, gdzie bawi obecnie Chamberlain. Rozmowa toczyła się nietylko na temat odszkodowań wojennych ale również i położenia kolonistów włoskich w Tunisie?... Wydaje się to być bezpodstawną plotką w złośliwych zamiarach puszczoną, gdyż, nawet gdyby Mussolini i starał się poruszyć tę bardzo drażliwą kwestję, to nie mógł usłyszeć od Chamberlain'a żadnej konkretnej odpowiedzi już dla tej chociażby prostej przyczyny, że Anglja znajduje się w przededniu wyborów parlamentarnych, których wynikiem może być zmiana w kierownictwie Foreign-Office. Zresztą, we wszelkich tego rodzaju turniejach politycznych rozstrzygnąć należy uprzednio — pouczał już Talleyrand — sprawę podziału ról: kto ma być jeźdźcem, a kto... koniem! W danym wypadku trudności są wyjątkowo wielkie, i dlatego Francja rzeczywiście nie ma żadnego powodu odnosić się nieufnie do florenckiego śniadania i do jego skutków politycznych.

Nie grozi jej też i zatarg z Hiszpanją, z którą pragną ją poróżnić mężowie stanu Rzeczypospolitej Andorra... A jednak musi nastąpić wymiana нот dyplomatycznych pomiędzy Paryżem a Madrytem, gdyż mikroskopijne to państwo — 432 klm. kw. i 5.250 mieszkańców — korzysta z opieki aż dwóch protektorów: prefekta departamentu Pyrénées-Orientales, reprezentującego p. Gaston'a Doumergue'a, następcę... Henryka IV-go, oraz Eminencji Faustin'a Guitar'a, biskupa Seu d'Urgell'a, zastępującego księcia Aragonji i, co ważniejsze, Alfonsa XIII-ego. Andorra żyła spokojnie i szczęśliwie aż do chwili, kiedy władzę dyktatorską w Hiszpanji objął generał Primo de Rivera,

który począł lekceważyć odwieczne przywileje niezawisłości tej Rzeczypospolitej, przywileje uszanowane nawet przez Napoleona!! Nasamprzód zażądał, by we wszystkich (!) szkołach andorskich wykłady odbywały się nie w katalońskim, lecz w hiszpańskim języku, wkrótce zaś posunął się w swoich imperjalistycznych ambicjach tak daleko, że nakazał obywatelom wolnej Republiki, będącym w wieku poborowym, stawić się do koszar w... Barcelonie. Ba, chodzą nawet po całej Andorze słuchy, że Primo de Rivera popiera znacznie konsorcjum kapitalistów, zamierzające przeprowadzić kolej żelazną i wybudować kasyno z domem gry w stolicy państwa, Andorra la Vieja (1.000 mieszkańców!). Na wrotach minjaturowego parlamentu ręka hiszpańskiego dykta-

Nagła zmiana w wewnętrznej sytuacji politycznej Niemiec.

Przed dymisją gabinetu niemieckiego.

Berlin, 9 kwietnia. (PAT). Przebieg dzisiejszych obrad frakcyjnych przyniósł niespodziewany zwrot w sytuacji politycznej Niemiec. Wbrew oczekiwaniom prasy berlińskiej, że porozumienie w sprawie budżetu doprowadzi do utworzenia wielkiej koalicji, dzisiejsze obrady przyniosły zapowiedź niemal dymisji gabinetu. — Z pięciu stronnictw obradujących dzisiaj, jedna tylko frakcja demokratyczna powzięła decyzję, akceptując bez wszelkich zastrzeżeń kompromis w sprawie budżetowej i żądając utworzenia na tej podstawie wielkiej koalicji. Centrum, bawarska partja ludowa i niemiecka partja ludowa ograniczyły się w obradach do wysłuchania sprawozdań swych przedstawicieli, którzy prowadzili rokowania z pozostałymi stronnictwami. Już w ciągu dnia rozeszły się pogłoski, że sprawa pancernika zaczyna urastać do rozmiarów poważnych trudności międzyfrakcyjnych. Pogłoski znalazły potwierdzenie w ostrych uchwałach frakcji socjalistycznej, która uchwaliła utrzymać swe stanowisko, odrzucając wszelkie kredyty na budowę pancernika. Stronnictwa mieszczańskie już w ciągu dnia wróciły się do socjalistów, aby przynajmniej zobowiązali się oni powstrzymać od głosu w czasie głosowania nad tą sprawą w Reichstagu oświadczając, że

Przesilenie rządowe w Austrii trwa dalej. Heimwehra grozi marszem na Wiedeń.

Wiedeń, 9 kwietnia. (PAT). Dziś o godz. 3 popoł. odbyło się plenarne posiedzenie austriackiej Rady narodowej, na którym przejęto do wiadomości dymisję rządu. Po posiedzeniu plenarnem odbyło się posiedzenie komisji głównej, na którym przedstawiciel stronnictwa większości poseł Hink oświadczył, że stronnictwa te nie mogą jeszcze uczynić propozycji co do składu nowego rządu i prosił o odroczenie posiedzenia. Po tem oświadczeniu, posiedzenie komisji głównej zostało odroczone.

Wiedeń, 9 kwietnia. (PAT). Dzienniki popołudniowe donoszą z Villach w Karyntji, że odbyło się tam zebranie przedstawicieli Heimwehry, na którym przewodniczący Heimwehry Pfrimer

Komisja Ligi Narodów na pograniczu litewskim.

Warszawa, 10 kwietnia. (A. W.). Z końcem bież. mies. przybywa na pogranicze polsko-litewskie specjalna komisja Ligi Narodów dla spraw komu-

tora zdaje się wypisywać fatalne »Mane — Tekel — Fares« Rzeczypospolitej Andorra.

Przerażeni mieszkańcy zebrali się na naradę i uchwalili wysłać delegację do Paryża, polecając jej skłonić rząd francuski do ujęcia się o krzywdę całego ludu, którego chcą pozbawić niepodległości. Oczywiście, »wysoki protektor« Doumergue skieruje delegatów do Briand'a, a ten znów powierzy sprawę ambasadorowi w Madrycie, skąd pertraktacje przeniesione zostaną z powrotem do Paryża, gdzie p. Quinones de Léon odpowie imieniem Jego Królewskiej Mości Alfonsa XIII-ego i t. d. i t. d. A tymczasem, wedle wszelkiego prawdopodobieństwa, język hiszpański powoli wycisnąć będzie ze szkół język kataloński, czterdziestu poborowych odstawią żandarmi generała Primo de Rivery do koszar w Barcelonie i zaczną zwozić cegły pod budowę wspaniałego domu gry w stolicy... Bo Francja wyżej ceni dobre stosunki sąsiedzkie z Hiszpanją, aniżeli swoją godność protektora Andorry, Czy nie ma racji?

Zetka

Nowa afera finansowa w Niemczech.

Berlin, 9 kwietnia. (PAT). berlińska podaje dziś sensacyjną zgoły o przyczynach niedawnego krachu Banku Towarzystw Reiffeisenowskich. Bankructwo wywołane zostało w swoim czasie straty, wynoszące 50 miljn. mk., z których 20 miljn. musiały pokryć znajdujące się i tak w ciężkim położeniu banki lokalne, pozostałe zaś 30 miljn. miała pokryć centralna kasa stowarzyszeń, zasilana przez kapitały państwowe. Dotychczas przyczyny tych strat były zupełnie nieznane.

Obecnie — jak donosi prasa — okazuje się, że afera ta przetrwała swymi rozmiarami słynną w swoim czasie aferę Barmata i Kutiskera, główne bowiem straty poniósł bank z racji oszukanych operacji emigranta rosyjskiego, niejakiego Uralcewa, któremu kierownicy banku, dając go wielkim zaufaniem, udzielili kredytu do 20 miljonów mk. Kredyt ten był dany Uralcewowi rzekomo pod zastaw składu towarów, w którym jednak towary zostały sprzedane. Nadto Uralcew otrzymał m. in. 750.000 mk. pożyczki pod zastaw kasetki z biżuterją, w rzeczywistości jednak wartość zastawionej biżuterji wynosiła tylko 15.000 mk. — Wreszcie Uralcew, który przedstawiał się jako emigrant rosyjski, skazany przez bolszewików na śmierć, otrzymywał również kredyty na podstawie gwarancji rzekomo sowieckiego przedstawicielstwa handlowego w Paryżu, która to gwarancja okazała się sfałszowana. Uralcew został obecnie aresztowany w Berlinie.

Dokoła sprawy rozbrojenia.

Nowy York, 9 kwietnia. (PAT). Waszyngtoński korespondent »Herald Tribune« dowiadyuje się, że delegacja amerykańska na rokowania genewskie w sprawie rozbrojenia otrzymała instrukcje, głoszące, że jedyną podstawą, na której Stany Zjednoczone mogłyby wziąć udział w nowej konferencji rozbrojeniowej, będzie zupełne przyjęcie przez Wielką Brytanię wszystkich zasad, przedstawionych przez Stany Zjednoczone na konferencji państw w r. 1927, która to konferencja, jak wiadomo, zakończyła się niepowodzeniem.

Genewa, 9 kwietnia. (PAT). Międzynarodowe Biuro Pokoju wystosowało do rządów reprezentowanych przygotowawczej komisji rozbrojeniowej apel, zachęcający do natychmiastowego istotnego zmniejszenia zbrojeń.

UJEDNOSTAJNIENIE POSTĘPOWANIA KARNEGO.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 10 kwietnia. W związku z wprowadzeniem z dniem 1 lipca nowego jednolitego dla całego państwa kodeksu postępowania karnego. Ministerstwo Sprawiedliwości opracowuje szereg rozporządzeń wykonawczych. W pierwszym rządzie przygotowuje się dwa regulaminy, normujące kwestję trybu wewnętrznego urzędowania sądów i prokuratury wedle nowych przepisów postępowania.

ZJAZD GIEŁD PIENIĘŻNYCH.

Warszawa, 9 kwietnia. (AW.). inicjatywy giełdy warszawskiej zostały zwołany w najbliższym czasie w Warszawie zjazd giełd pieniężnych całego państwa, na którym przedswiecie życia gospodarczego wygłoszą szereg referatów obrazujących obecną stan giełd.

ŚMIERĆ ZIĘCIA MARSZ. FOCHA.

Paryż, 9 kwietnia. (PAT). W dniu dzisiejszym zmarł zięć marszałka Focha, pułk. Fournier. Przyczyną śmierci był atak sercowy.

O Paneuropę.

Prezydent unji paneuropejskiej do prezydenta Hoovera.

Wiedniu ma swą główną siedzibę t. zw. unja paneuropejska, która dąży do tego, by Europę przetransformować na wzór Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Przed świętami Wielkiej Nocy wysłował prezydent Unji Coudenho-Kalergi do prezydenta Stanów Zjednoczonych Herberta Clarka Hoovera pismo, które ze względu na swą ciekawą treść, niewątpliwie wzbudzi zainteresowanie czytelników.

Oto co pisze hr. Coudenho-Kalergi:

Panie Prezydencie!

Przed trzema laty miałem sposobność wyłożyć Panu Prezydentowi cele młodego paneuropejskiego ruchu. Od owej chwili poczynił ruch ten, który służy europejskiemu pokojowi i dobrobytowi, znaczne postępy. Postawił on Europę w obliczu nowych rozstrzygnięć. Do tych rozstrzygnięć potrzebuje Europa sympatii i współpracy Ameryki.

Obejmując rządy, wypowiedział pan zasadę, że postęp, dobrobyt i pokój Stanów Zjednoczonych związane są najściślej z postępowaniem, dobrobytem i pokojem całej ludzkości.

Jak długo jednak Europa rozerwana jest na 26 państw, nawzajem się nienawidzących, lękających i sobie niedowierzających, dobrobyt i pokój świata we wiecznym jest pograżony niebezpieczeństwem. Ten anormalny stan może wcześniej lub później doprowadzić do wojny oraz do społecznych i gospodarczych katastrof, — o ile Europa zawczasu nie pójdzie za tym przykładem, który pański naród dał światu przed półtora wiekiem, tworząc jednolity związek państw.

Od czterech wieków współpracowała Europa nad budową Ameryki. Dziś ma Ameryka sposobność współpracować nad budową Europy.

Dzieci i potomkowie europejskich narodów, które w domu nienawidzą się i zwalczają, żyją w Ameryce zgodnie jako obywatele jedynej narodu. Cóż naturalniejszego nad to, by ten wielki naród, który w sobie urzeczywistnił współżycie europejskich ludów, teraz współdziałał nad pojednaniem swych rodziców, swych braci i sióstr z tej strony oceanu?

Czy zechce młody amerykański naród pozostawić bez pomocy swą starą matkę Europę?

Związane węzłami krwi, rozdzielone jednak oceanem, przeznaczone są Europa i Ameryka do przyjacielskiej

współpracy nad ideałami ludzkości. Dla przyszłości Ameryki przedstawia większą wartość Europa pokojowa, pojednana i kwitnąca niż Europa pełna chaosu i bankructwa. Upadek Europy wpląta cały świat w nowe katastrofy. Natomiast zjednoczona Paneuropa mogłaby wspólnie z pokrewnymi państwami Panameryki i Brytyjskiego imperjum oraz z innymi wielkimi kulturalnymi narodami zapewnić ludzkości spokój i postęp.

Konfiskata mienia przez zaborcę nie podlega sankcji prawa.

Coraz bardziej mnożą się w Polsce procesy o zwrot majątków skonfiskowanych swego czasu przez rząd rosyjski polskim obywatelom.

Przed niedawnym czasem Sąd Najwyższy w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie z powództwa Marji Uszyckiej przeciwko Skarbowi Państwa o majątek Witwiniec, położony w powiecie brzeskim i skonfiskowany ojcu powódki, który zmarł na Syberji na suchoty.

Otóż Sąd Najwyższy powołując się między innymi na to, że Sejm ustawodawczy w uchwale z dnia 20 maja 1920 r. stwierdził, że wszelkie konfiskaty majątków powstańców bez względu na ich formę były aktami gwałtu i bezprawia, uznał zasadniczo, że konfiskaty nie mogą być uważane za źródło praw cywilnych i że z powstaniem Państwa Polskiego wytworzone przez gwałt i bezprawie stosunki prywatno-prawne, których samo powstanie byłoby zgoła niemoż-

Nadanie praw publiczności prywatnym szkołom powszechnym.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego przyznało prawa publiczności:

1) Rozporządzeniem z 18 lutego 1929 r. Nr. I. 42.164 z 1928 r. prywatnej szkole powszechnej z polskim językiem nauczania w Bolechowie utrzymywanej przez izraelską gminę wyznaniową w Bolechowie na rok szkolny 1926/27 i 1927/28.

2) Rozporządzeniem z 19 lutego 1929 r. Nr. I. 5.971 z 1929 r. prywatnej koedukacyjnej szkole powszechnej z polskim językiem nauczania

Kwestja europejska jest kwestją światową, nad której rozwiązaniem Stany Zjednoczone Ameryki mogą żywo współdziałać.

Dlatego apeluję do Pana jako głowy i wodza amerykańskiego narodu, jako bojownika idei pokoju i jako wypróbowanego przyjaciela Europy, który tę przyjaźń udowodnił czynem w ciężkich czasach.

Użyj Pan naszemu ruchowi moralnego poparcia i pomóż Pan aktywną sympatią Ameryki do dzieła zjednoczenia Europy.

Szczerze oddany Ryszard Coudenho-Kalergi.

liwe w Państwie Polskiem, mogły istnieć jedynie dopóty, dopóki istniała władza zdolna wymusić trwanie takiego stanu rzeczy, że z chwilą jednak ustąpienia tamtej władzy i odzyskania przez Polskę niepodległości upadły również takie nielegalnie powołane do życia stosunki prywatno-prawne, jako sprzeczne z istniejącym od tej chwili stanem publiczno i prywatno-prawnym, a odżyły natomiast prawa i tytuły właścicieli majątków skonfiskowanych.

Związany tem zapatrywaniem prawnym Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny w Wilnie po długotrwałych naradach wśród nadzwyczajnego zainteresowania wielu obywateli roszcujących pretensje do zrabowanych im majątków — postanowił skargę apelacyjną prokuratorji generalnej oddać i wyrok I instancji, zasądzający powództwo pokrzywdzonej Uszyckiej, utrzymać w swej mocy.

we Lwowie, utrzymywanej przez p. M. R. Goldfarbową we Lwowie na rok szkolny 1928/29.

3) Rozporządzeniem z 14 marca 1929 r. Nr. I. 6.061 z 1929 r. prywatnej pięcioklasowej szkole powszechnej w Jarosławiu na Głębokiej, utrzymywanej przez Zgromadzenie S. S. Niepokalanek na rok szkolny 1928/29.

4) Rozporządzeniem z 19 lutego 1929 r. Nr. I. 5.964 z 1929 r. prywatnej siedmioklasowej szkole powszechnej męskiej im. A. Kohna z polskim językiem nauczania we Lwowie, utrzymywanej przez izraelską gminę wyznaniową we Lwowie na rok szkol-

ny 1928/29.

ST. Ł.

Pomnikowe wydawnictwo.

Trud bibliograficzny jest trudem bardzo niewdzięcznym. Niezrozumiały dla szerokich warstw czytelników, oceniony może być należycie tylko przez znawców i przez fachowych badaczy w danej dziedzinie nauki i piśmiennictwa.

Przeciętny człowiek (nawet wykształcony) nie zdaje sobie sprawy, ile wysiłków, ile godzin żmudnych, cierpliwych poszukiwań, jakiej skrupulatności, pełnej wyrzeczenia się i dobrotliwej rezygnacji, wymagają te suche napozór, martwe napozór i pod jeden strychulec skrótów i znaczków podciągnięte zestawienia bibliograficzne tysięcy i dziesiątków tysięcy dzieł. Tylko „wtajemniczeni“ czytać umieją w wielkiej, czarującej księdze bibliografji, tylko ku nim idzie stamtąd siła, która mówi nieprzebraną mnogością ludzkich głosów o przeszłości i minionej kulturze.

Nie wspominamy już o roli bibliografji w nauce; jest ona dla postępu wiedzy naszej pomocniczą najwierniejszą, bez której błądziłobyśmy, jak ślepiec w godzinie zmroku.

Bibliografja polska stoi — jak wiadomo — bardzo wysoko. Owoców pracy naszej w tym kierunku poza-

źródleć nam mogą nawet narody potężniejsze i starsze od nas pod względem kultury ducha. Pomnikowe dzieła Karola Estreichera (bibliografja literatury polskiej) i Finkla (bibliografja historii polskiej), znakomite publikacje śp. Władysława Wisłockiego (starszego), prace bibliograficzne Wierczyńskiego, Hahna, Barwińskiego, Wł. Wisłockiego (młodszy), redakcyj „Kwartalnika Historycznego“, „Pamiętnika Literackiego“, „Książki“ i t. d. — oto pozycje o nieprzemijającej wartości, niektóre o znaczeniu wprost przełomowym.

Bibliografja, której ojcem niezapomnianym był u nas Lelewel, stała się dzisiaj w Polsce nauką poważną, ma cały szereg pracowników pierwszorzędnych, i zastęp wybitnych młodych adeptów; dzięki staraniom dyr. Dembego i Wierczyńskiego akcją bibliograficzną zajął się nasz Rząd, dając początek wydawnictwom oficjalnym o wadze zasadniczej.

Bibliografja w Polsce wyspecjalizowała się już oddawna. Mamy bibliografje polonistyczną, pedagogiczną, etnograficzną, lekarską itd., mamy bibliografje poszczególnych działów pewnej nauki, nawet poszczególnych autorów.

Do takich dzieł bibliograficznych specjalnych, posiadających dla nauki i piśmiennictwa wagę trwałą i nieznisz-

czalną należy ostatnie dzieło Edwarda Maliszewskiego p. t. „Bibliografja Pamiętników polskich i Polski dotyczących (Druki i rękopisy)“, wydana niedawno staraniem „Towarzystwa Miłośników Historji“ w Warszawie (1928).

O znaczeniu pamiętników, o ich ważności dla dziejów każdego narodu, dla historii politycznej, obyczajowej, kultury i oświaty, wypadków i ludzi, — rozpisywać się nie potrzeba. Wypowiedziano się o tem kilkakrotnie w ostatnich czasach; na łamach „Gazety Lwowskiej“ zabierał ostatnio głos w tej sprawie Michał Rolle mający w krwi kulturę pamiętnika i szkicu pamiętnikarskiego. Pamiętniki wróciły dzisiaj do dawnej, długo zapomnianej godności, budzą coraz więcej zainteresowania w naszym społeczeństwie. Można zaryzykować twierdzenie, że Polska znajduje się obecnie w przededniu „renesansu“ uprawy i poczytności pamiętników.

Z tem większem zajęciem bierzemy do ręki książkę śp. Maliszewskiego, zawierającą kompletną bibliografję pamiętników polskich i o Polsce, od czasów najdawniejszych aż do października 1928 roku. Znany historyk, badacz dziejów powstania styczniowego, zbieracz i wydawca cennych materiałów do naszych walk wolnościowych, rozkochany w przedmiocie

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Lwów, dnia 10 kwietnia 1929.

RUCH SŁUŻBOWY.

W MINISTERSTWIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

We władzach powiatowych:

Przeniesieni: Starosta pow. w VI st. sl. dr. Siokoła Jan — ze Starostwa w Kopyczyńcach do Starostwa w Brodach dnia 5 grudnia 1928 r.; Referendarz w VII st. sl. Sokół Stefan ze Starostwa w Kutnie do Starostwa w Nadwórnej z poruczeniem kierownictwa tegoż Starostwa dnia 10 grudnia 1928 r.; Referendarz w VII st. sl. Walecki Ludwik — ze Starostwa w Przeworsku do Starostwa w Rudkach z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa, dnia 10 grudnia 1928 r.

Przeniesieni w stan spoczynku: Starosta pow. w VI st. sl. w Brodach Urano wicz Mieczysław, dnia 3 grudnia 1928 r.; Starosta pow. w VI st. sl. w Przemyślu Wrześniowski Tadeusz, dnia 2 grudnia 1928 r.

(„Monitor Polski“ Nr. 77, z dnia 3 kwietnia 1929 r.)

W MINISTERSTWIE ROLNICTWA

w grudniu 1928 r.

W Województwach: Lwowskiem:

Mianowany do odwołania: Inż. Stanisław Mossakowski — referendarzem w VII st. sl.

Stanisławowskiem:

Mianowani: Powiatowy lekarz wet. w VIII st. sl. Kazimierz Kułakowski — powiat. lekarzem weterynaryjnym w VII st. sl.; Powiatowy lekarz weterynaryjny w VIII st. sl. Alfred Kuczeza — pow. lekarzem wet. w VII st. sl.

Tarnopolskiem:

Mianowany: Komisarz ochrony lasów w VIII st. sl. Dr. Józef Kukurawicz — komisarzem ochrony lasów w VII st. sl.

W dyrekcjach lasów państwowych: We Lwowie:

Mianowani: Inż. Karol Ludwik Stieber — prowiz. referendarzem w VII st. sl.; Rachmistrz Jan Władysław Król — asesorem rachunkowym w VIII st. sl.; Adjunkt leśnictwa w IX st. sl. Inż. Zbigniew Szyszkowski — adjunktem leśnictwa w VIII st. sl.; Adjunkt leśnictwa w IX st. sl. Inż. Józef Tadeusz Wallisch — adjunktem leśnictwa w VIII st. sl.

(„Monitor Polski“ Nr. 78, z dnia 4 kwietnia 1929 r.)

swoich studjów — włożył w tę przedśmiertną swoją pracę całą wiedzę, doświadczenie wieloletnie i gorący entuzjazm miłośnika przeszłości. Praca gromadząca i porządkująca dokonywana była w ciągu czterech lat, a oparła się o całą niesłychanie rozległą literaturę drukowaną, o wydawnictwa zbiorowe, bibliografje, czasopiśmiennictwo i rękopisy.

Określenie pojęcia „pamiętnika“ ujęte zostało bardzo szeroko, a stanowisku takiemu przyznać należy niewątpliwą trafność. Autor uwzględnił w swej „Bibliografji“ nie tylko pamiętniki osobiste w ścisłym tego słowa znaczeniu, ale i wszystko to, co miało „pamiętnikarski“ charakter, a więc „dzienniki“, „notatniki“, djarjusze zdarzeń i podróży (zwłaszcza do obcych krajów), pewne autobiografie i korespondencje o znamionach pamiętnikowych itd., itd. Niekiedy skrupulatność autorska, aby nie pominąć niczego wartościowego, szła może zadaleko, wskutek czego dostały się do bibliografji rzeczy, luźno tylko z pamiętnikarstwem związane; jesteśmy jednak tego zdania, że lepsze było właśnie takie rozszerzenie zakresu pojęcia „pamiętnika“, aniżeli doktrynarskie zacieszniowanie, którego też autor najszcześliwiej uniknął.

Plon pracy jest imponujący: zarejestrowano 4477 druków, należących

